

ВИСНОВОК

**про наукову повизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації**

на тему:

**«Типологічні особливості архітектурно-планувальної організації підземних
науково-дослідних комплексів в Україні»,**

здобувача ступеня доктора філософії

Сало Валерії Володимирівни

з галузі знань 19 – Архітектура та будівництво

за спеціальністю 191 – Архітектура та містобудування

1. Актуальність теми дисертаційного дослідження Сало Валерії Володимирівни пов'язана з дослідженням підземних науково-дослідних комплексів, їх типологічних особливостей, архітектурно-планувальної організації. Авторкою було досліджено світові підземні науково-дослідні комплекси астрофізики елементарних частинок, визначені їх характерні особливості, сучасні тенденції проектування. Авторка поставила перед собою завдання розробити методичні та практичні рекомендації щодо вирішення низки проблем, пов'язаних з архітектурно-планувальною та містобудівною організацією підземних науково-дослідних комплексів.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Робота спирається на низку нормативно-правових актів, що регулюють діяльність в сфері архітектури та містобудування: Закон України від 20.05.1999 № 687-XIV «Про архітектурну діяльність», Закон України «Про Генеральну схему планування території України» від 7 лютого 2002 року N 3059-III, Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28 лютого 2019 року № 2697-VIII.

Проведене дослідження виконане в рамках угоди між ООН та урядом України «UN-Habitat» та Плану відновлення України, зокрема Проект Відновлення та модернізація наукової інфраструктури України спрямований на подолання не лише проблеми руйнування значної частини наукової інфраструктури, але й її модернізації до сучасних стандартів світової науки, що входить в проект розвитку системи освіти.

Дослідження також спирається на міжнародну кооперацію та стратегічну партнерську програму організації ACUUS (Associated research centers for the urban underground space) з програмою ООН UN-Habitat та меморандум, підписаний ними у 2014 році. Дослідження виконане в рамках

угоди підписаної Україною та Європейською організацією з ядерних досліджень (ЦЕРН) у 2016 році стосовно надання Україні статусу асоційованого члена в ЦЕРН.

Дисертація відповідає паспорту спеціальності 191 – Архітектура та містобудування.

3. Наукова новизна одержаних результатів.

У дисертації одержані наступні наукові результати.

Уперше:

- сформовано основні типи підземних науково-дослідних комплексів: фізики, астрофізики, мультидисциплінарні;
- створено функціональну модель кожного з визначених типів підземного науково-дослідного комплексу з повним функціональним складом приміщень та зонування території поверхні виходячи з будівельних норм України;
- запропоновано методичні рекомендації щодо містобудівної організації підземних науково-дослідних комплексів на території України;
- визначено основні тенденції проектування підземних науково-дослідних комплексів та їх перспективний розвиток на території України за результатами дослідження вітчизняного та світового досвіду проектування даних комплексів.

Удосконалено:

- класифікацію підземних науково-дослідних комплексів за 8-ма критеріями: за розташуванням; за типом доступу; за глибиною; за об'ємом; за кількістю експериментальних залів; за цільовим призначенням; за композиційно-просторовою схемою; за факторами ризику.

4. Теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Дисертація містить наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні результати проведених досліджень, які мають істотне значення для галузі знань 19 – Архітектура та будівництво.

Теоретичні нароби, визначені в ході дослідження (фактори впливу на організацію підземних науково-дослідних комплексів; класифікаційна система підземних комплексів; типологічні особливості архітектурно-планувальної організації підземних науково-дослідних комплексів; принципи організації комплексів даного типу), можуть бути впроваджені в подальшій розробці будівельних норм, технічно-проектній документації архітектурних студій та наукових інститутів, розробку концептуальних та реальних проектів підземних лабораторій. Практичні рекомендації щодо містобудівної організації даних комплексів можуть бути запропоновані для впровадження в реальні проекти науково-дослідних комплексів, розташованих на поверхні, для формування містобудівних одиниць.

Також результати дослідження пропонуються до впровадження в учбовий процес, зокрема дисциплін «Архітектурне проектування» та

«Концептуальне проектування», на окремих кафедрах профільних закладів вищої освіти. Результати дослідження можуть бути використані в проектній практиці архітектурних бюро, теоретичні положення дисертаційного дослідження мають змогу стати основою для проектування та створення проектної документації, що підтверджено актом впровадження від ТОВ «АБК «Югма» та КНП «Ірпінська центральна міська лікарня».

5. Використання результатів роботи.

Окремі положення дисертаційного дослідження були впроваджені при розробці концептуального конкурсного проекту «Президентського університету» на ВДНГ, магістерського дипломного проекту студентки кафедри ДАС Кунь Софії Іванівни на тему «Принципи архітектурно-середовищної організації підземних вокзальних комплексів (на прикладі вокзалу в Київській області)».

6. Особиста участь автора в одержанні наукових та практичних результатів, що викладені в дисертаційній роботі є самостійною науковою працею, у якій висвітлено власні ідеї та розробки авторки, що дали змогу вирішити поставлені завдання. Робота містить теоретичні та практичні положення та висновки, сукупність яких кваліфікується як вагомий внесок у розвиток підземної урбаністики. Теоретичні нароби та результати дисертаційного дослідження, що представлене до захисту, отримані авторкою особисто, що засвідчене публікаціями 4 одноосібних статті, 6 публікаціями тез науково-практичних конференцій. В ході дослідження здійснено 10 одноосібних публікацій. При цитуванні інших авторів здійснено посилання на відповідні джерела.

Дисертаційна робота виконана на кафедрі дизайну архітектурного середовища Київського Національного університету будівництва і архітектури, науковий керівник – кандидат архітектури, доцент Праслова Валентина Олександрівна.

Дисертація характеризується єдністю змісту та відповідає вимогам щодо її оформлення.

7. Перелік публікацій за темою дисертації із зазначенням особистого внеску здобувача.

За результатами досліджень опубліковано 10 наукових праць, у тому числі: 4 статті у наукових фахових виданнях України категорії «Б»; 6 тез наукових доповідей в збірниках матеріалів міжнародних конференцій.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Сало, В. (2021). АНАЛІЗ ЧИННИКІВ, ЩО СПРИЯЛИ ВИНИКНЕННЮ ПІДЗЕМНИХ КОМПЛЕКСІВ. Містобудування та територіальне планування, (78), 445–454. DOI: <https://doi.org/10.32347/2076-815x.2021.78.445-454>
2. Сало, В. (2023). ВПЛИВ ЧИННИКІВ НА АРХІТЕКТУРНО-СЕРЕДОВИЩНУ ОРГАНІЗАЦІЮ ПІДЗЕМНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ КОМПЛЕКСІВ. Сучасні проблеми Архітектури та

Містобудування, (65), 251–259 DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2023.65.251-259>

3. Сало, В. (2023). СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ АРХІТЕКТУРНО-СЕРЕДОВИЩНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПІДЗЕМНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ КОМПЛЕКСІВ. Сучасні проблеми Архітектури та Містобудування, (66), 227–236. DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2023.66.227-236>
4. Salo, Valeriia. КРИТЕРІЇ КЛАСИФІКАЦІЇ ПІДЗЕМНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ КОМПЛЕКСІВ. Архітектурний вісник КНУБА 28 (2023): 111-117.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Сало В. В. «Теоретичні передумови виникнення підземних комплексів спеціального та наукового призначення у найкрупніших містах». V Міжнародна науково-практична конференція «Інноваційні технології в архітектурі і дизайні» 20-21 травня 2021, Харків, ХНУБА;
2. Сало В. В. «Історичні особливості освоєння підземного простору» VII Міжнародна науково-технічна конференція «Архітектура історичного Києва. Інформаційні технології», КНУБА, м. Київ, 26-27 жовтня 2021
3. Сало В. В. «ПІДЗЕМНЕ МІСТО ЯК ВТІЛЕННЯ УТОПІЧНИХ ІДЕЙ СУЧАСНОСТІ» III Міжнародна науково-практична конференція «Філософія науки, техніки і архітектури в гуманістичному вимірі», КНУБА, Київ, 12-13 листопада, 2021;
4. Сало В. В. «Принципи гармонізації архітектурно-просторового середовища підземних комплексів» ВМС-2022 – International Scientific-Practical Conference of young scientists "Build-Master-Class-2022", December 2022, Kyiv, Ukraine.
5. Сало В.В. «Особливості функціонально-планувальної організації підземних науково-дослідних комплексів», програма та тези доповідей Міжнародного науково-технічного форуму «Архітектура та будівництво: Відновлення України. Наука, технологія, практика». Київ. 17 – 18 листопада 2022.
6. Сало В.В. «Особливості містобудівної організації підземних науково-дослідних комплексів», МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ФОРУМ «Архітектура, Дизайн та Будівництво: Інноваційні технології», 15-16 листопада 2023р., КНУБА, Київ.

ВВАЖАТИ, що дисертаційна робота Сало В.В. «Типологічні особливості архітектурно-планувальної організації підземних науково-дослідних комплексів в Україні», яка подана на здобуття ступеня доктора філософії, за своїм науковим рівнем та практичною цінністю, змістом та оформленням повністю відповідає вимогам пп. 5, 6, 7, 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, та відповідає напрямку

наукового дослідження освітньо-наукової програми КНУБА зі спеціальності 191 – Архітектура та містобудування.

РЕКОМЕНДУВАТИ:

1. Дисертаційну роботу «Типологічні особливості архітектурно-планувальної організації підземних науково-дослідних комплексів в Україні», подану Сало Валерією Володимирівною на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 191 – Архітектура та містобудування, до захисту.

2. Головою спеціалізованої вченої ради призначити:

– доктора архітектури, професора Тімохіна Віктора Олександровича, професора кафедри дизайну архітектурного середовища, завідувача кафедри дизайну архітектурного середовища Київського національного університету будівництва і архітектури;

Рецензентами призначити:

– доктора архітектури, професора Булах Ірину Валеріївну, професора кафедри дизайну архітектурного середовища Київського національного університету будівництва і архітектури;

– кандидата архітектури, доцента Щурову Вікторію Анатоліївну, доцента кафедри дизайну архітектурного середовища Київського національного університету будівництва і архітектури.

Опонентами призначити:

– доктора технічних наук, доктора будівництва, професора Гайко Геннадія Івановича, професора кафедри геоінженерії Київського політехнічного інституту;

– кандидата технічних наук, доцента Риндюк Світлану Володимирівну, доцента кафедри будівництва, міського господарства та архітектури Вінницького Національного технічного університету.

Рішення прийнято одногосно (за – 32, проти – немає, утримались – немає).

Головуючий розширеного засідання кафедри
доктор архітектури, професор кафедри
дизайну архітектурного середовища
КНУБА

 В.О. Тімохін

Секретар розширеного засідання кафедри
кандидат архітектури, доцент
кафедри дизайну архітектурного середовища
КНУБА

 Ю.С. Рябець